

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1CoP/27/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513205133
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8513205133.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Petra Straku a JUDr. Mariany Muránskej vo veci navrhovateľky V. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. č. XX, toho času Z. č. X, R. V., zastúpenej Mgr. Máriou Baranovou, advokátkou v Starej Ľubovni, Ul. Továrenská č. 43, proti odporcovi K. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. č. XX, zastúpenému JUDr. Helenou Demjanovou, advokátkou v Starej Ľubovni, Ul. Sládkovičova č. 15, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov na čas po rozvode k mal. F. L., nar. XX.XX.XXXX, mal. H. L., nar. XX.XX.XXXX a mal. Z. L., nar. XX.XX.XXXX, všetci bytom u matky, zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 2P 92/2013-136 z 01.07.2014 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o určení výživného a vo výroku o trovách konania.

Zrušuje rozsudok vo výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa manželstvo účastníkov rozviedol, maloleté deti L. na čas po rozvode zveril do starostlivosti matky a zaviazal otca prispievať na výživu mal. F. sumou 130 Eur mesačne, na výživu mal. H. sumou 80 Eur mesačne a na výživu mal. Z. sumou 60 Eur mesačne vždy do 15 -teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Styk otca s maloletými deťmi L. neupravil. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Zaviazal odporcu nahradiť trovy konania štátu vo výške 8,76 Eur na účet súdu prvého stupňa a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vychádzal zo zistenia, že manželstvo účastníkov je trvale rozvrátené, a preto ho bolo potrebné rozviesť za situácie, že obaja účastníci odmietajú obnoviť manželské spolužitie.

Maloleté deti boli zverené do výchovy matky, ktorá sa o deti riadne stará, pričom aj zo správy kolízneho opatrovníka vyplýva, že deti chcú zostať bývať so svojou matkou.

Pokiaľ ide o výživné pre maloleté deti, súd prvého stupňa konštatoval, že otec sa zdržiava v zahraničí, kde si prácu hľadá, alebo pracuje príležitostne.

Matka maloletých detí poberá rodičovský príspevok vo výške 203,20 Eur a rodinné prídavky vo výške 92,40 Eur, pričom býva v podnájme, za ktorý mesačne platí 113 Eur a náklady na stravu predstavujú

sumu 300 Eur. Náklady na telefón predstavujú sumu 43 Eur. Má ešte jednu vyživovaciu povinnosť k mal. F., nar. XX.XX.XXXX.

Otec maloletých bol do 30.04.2013 držiteľom živnostenského oprávnenia, pričom za rok 2012 mu nevznikla daňová povinnosť. V období od 30.04.2013 do 22.05.2013 a v období od 06.07.2013 do 29.09.2013 bol v evidencii uchádzačov o zamestnanie, pričom dávku v nezamestnanosti nepoberal. V období od 23.05.2013 do 05.07.2013 bol zamestnaný v spoločnosti ORAWETZ Slovakia, s.r.o. ako pomocný stavebný robotník so mzdou 337,70 Eur. V období od júla do septembra 2013 poberal dávku v hmotnej núdzi vo výške 118 Eur, pričom neoficiálne pracoval 6 týždňov v L., kde zarobil 500 Eur. V októbri 2013 pracoval v O. republike, kde zarobil 15.000,- Kč. V novembri 2013 pracoval v P., kde zarobil 890 Eur. V decembri 2013 pracoval na Slovensku s príjmom 200 Eur, v januári 2014 bol v P., kde zarobil 890 Eur, vo februári a marci 2014 pracoval taktiež v P. s príjmom okolo 1.000 Eur mesačne. V zahraničí pracuje neoficiálne bez zmluvy, je vyučený ako murár a v tomto odbore aj pracuje. Jeho výdavky predstavujú odvody do zdravotnej a sociálnej poisťovne v celkovej sume 160 Eur mesačne, spláca hypotéku v sume 153 Eur mesačne a životnú poisťku vo výške 52 Eur mesačne. Jeho ďalšie náklady predstavuje elektrina vo výške 10 Eur a vývoz TDO 72 Eur ročne. Býva v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi a bratom, pričom v čase pobytu v zahraničí predstavujú jeho náklady sumu 400 Eur mesačne. Deťom zasiela výživné vo výške 200 Eur a robí tiež nákupy.

Otec maloletých je objektívne schopný dosahovať príjem dostatočný pre plnenie vyživovacej povinnosti v sume 270 Eur mesačne, pretože disponuje takými schopnosťami a skúsenosťami, ktoré by mohol adekvátne zúročiť. Otec si vybavuje živnostenské oprávnenia, pretože ako zamestnanec si prácu nájsť nemôže, keď bude držiteľom živnostenského oprávnenia, bude mať viac pracovných príležitostí.

Stanovené výživné zohľadňuje časť nevyhnutných potrieb maloletých detí a je potrebné prihliadnuť na osobnú starostlivosť matky o deti, ako aj ďalšie dieťa.

Preto je výživné stanovené vo výške 130 Eur na mal. F., vo výške 80 Eur na mal. H. a vo výške 60 Eur na mal. Z. primerané a zodpovedá odôvodneným potrebám maloletých detí.

Rodičia nežiadali upraviť styk otca s maloletými deťmi, a preto ho súd neupravoval. Keďže matka žiadala určiť vyššie výživné ako bolo stanovené súdom, v prevyšujúcej časti bolo potrebné návrh zamietnuť.

Výrok o trovách konania vo vzťahu medzi účastníkmi odôvodnil ustanovením § 144 O.s.p.

Výrok o trovách konania štátu odôvodnil ustanovením § 148 ods. 1 O.s.p., pričom tieto predstavujú náklady na vyplatené svedočné. Na úhradu týchto trov konania štátu bol zaviazaný odporca, nakoľko navrhovateľka spĺňa predpoklady na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov.

Proti rozsudku v zákonnej lehote podala odvolanie navrhovateľka, a to len proti výroku o výške výživného.

Poukázala na to, že odporca počas celého konania nedeklaroval riadne svoj príjem, pričom je v jeho možnostiach prispievať na výživu maloletých detí vyššou sumou, teda sumou 300 Eur mesačne spolu na všetky maloleté deti, a to na mal. F. sumou 130 Eur mesačne, na mal. H. sumou 90 Eur a na mal. Z. sumou 80 Eur mesačne. Už v súčasnosti matkou vyčíslené náklady na uspokojenie nevyhnutných potrieb maloletých detí totiž predstavujú sumu 750 Eur mesačne.

Odporca vo vyjadrení k návrhu na rozvod manželstva poukazoval na to, že je bez príjmu a navrhol súdu, aby mu bolo výživné určené sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima, avšak v následkom dokazovaní bolo zistené, že pracoval v O. republike, v L. a v P., a teda uvádzal nepravdivé údaje. Je všeobecne známe, že za práce, ktoré vykonával žalovaný v zahraničí sa pohybuje mzda vo výške 2.000 Eur mesačne a viac. Od januára 2014 pracuje v P., pričom súd uvádza mesiac február a marec s príjmom 1.000 Eur mesačne, avšak v P. je odporca nepretržite od januára 2014, pričom pracuje ako brigádnik, nemá vybavený živnostenský list a pokiaľ bude mať viac pracovných príležitostí, bude môcť prispievať aj vyššou sumou na výživu maloletých detí.

Odporca je však už držiteľom živnostenského oprávnenia od mesiaca apríl 2014, pričom túto okolnosť pred súdom zatajil. Odporca svoje výdavky vyčíslil na sumu 980 Eur, avšak tieto náležite nepreukázal. Odporca si za obdobie od januára do apríla 2013 neuplatnil daňový bonus a teda sám sa pripravil o časť príjmu a taktiež ne hospodárne vynakladal finančné prostriedky v súvislosti s nadmerným užívaním alkoholických nápojov.

Naviac, odporca nepredložil súdu riadne podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov, neuvádzal súdu pravdivé údaje a tak neumožnil súdu zistiť, čo najobjektívnejšie výšku zárobkových možností, a preto prichádza do úvahy použitie ustanovenia § 63 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý predpokladá, že výška priemerného mesačného zárobku u povinného predstavuje 20-násobok sumy životného minima. Na základe toho navrhla, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie alebo rozsudok zmenil a návrhu vyhovel.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľka poukázal na to, že svoj príjem adekvátne zdôvodnil, pričom je nepravdivé tvrdenie navrhovateľky, že svoj príjem nedeclaroval. Sama navrhovateľka spôsobila, že v marci 2013 stratil odporca svoj pravidelný príjem a stabilného zamestnávateľa, keď z dôvodov manželskej nevery a tehotenstva s mimomanželskou známostou, musel odporca zanechať svoje zamestnanie a vrátiť sa domov v snahe o záchranu manželstva s čím však navrhovateľka nesúhlasila a deklarovala svoju vôľu sa rozviesť. Navrhovateľka podala návrh na rozvod manželstva a odporca nie je otcom mal. F., pričom bol nútený podať návrh na zapretie otcovstva. Situácia je taká, že otec mal. F. sa zdržiava v domácnosti navrhovateľky na jej náklady. Celá genéza pracovného pôsobenia a príjmov odporcu je zachytená v zápisnici o pojednávaní, pričom tvrdenia o zárobku vo výške 2.000 Eur sú len hypotetické a nepreukázané tvrdenia. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Opatrovník maloletých detí vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1,2 O.s.p. a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvého stupňa nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

So zreteľom na obsah odvolania navrhovateľky v odvolacom konaní bol preskúmaný výrok napadnutého rozsudku o určení výšky výživného, ako aj súvisiace výroky o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti a výroky o trovách konania, a preto ostatné výroky napadnutého rozsudku, ktoré odvolaním napadnuté neboli, v odvolacom konaní preskúmané neboli a ako také nadobudli právoplatnosť (§ 206 ods. 2 veta prvá O.s.p.).

Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákona o rodine“), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

V predmetnej veci súd prvého stupňa správne zistil vývoj pracovného zaradenia odporcu ako otca maloletých, pričom správne posúdil aj jeho možnosti a schopnosti vychádzajúc zo zistených príjmov, ktoré dosahoval jednak na území Slovenskej republiky a jednak v zahraničí.

Je nepochybné, že odporca má kvalifikáciu murára, s ktorou sa snaží zabezpečiť svoju výživu, ako aj výživu maloletých detí, prácou na rôznych miestach, a to jednak na území Slovenska, v O. republike, v L. a v priebehu roka 2014, ktorý je rozhodujúci pre určenie správnej výšky výživného, pracuje v P..

Súd prvého stupňa jeho príjmy správne vyhodnotil, pričom je možné konštatovať, že otec, ako bolo preukázané, dosahuje príjem okolo 1.000 Eur mesačne, pričom v tejto súvislosti sú pochopiteľné aj výdavky, ktoré však nemožno ustáliť na sumu 980 Eur mesačne, ako to odporca tvrdil.

V tejto súvislosti súd prvého stupňa správne prihliadol k tomu, že je v silách odporcu ako otca maloletých detí platiť výživné aspoň vo výške 270 Eur mesačne, ktoré výživné aj rozumným spôsobom rozvrhol na jednotlivé maloleté deti v závislosti od ich veku a v závislosti od ich odôvodnených potrieb.

Je potrebné konštatovať, že vyššie výživné je možné prisúdiť vo vzťahu k mal. F., nakoľko ide o dieťa vo veku 14 rokov, vo vzťahu ku ktorému je zabezpečovanie rozumných hmotných a kultúrnych potrieb vyššie a výživné vo vzťahu k mal. H. a vo vzťahu k mal. Z. je možné určiť v nižšej výmere, pretože najmä vo vzťahu k mal. Z. je potrebné konštatovať, že ide o dieťa v pomerne útlom veku.

Takto určené výživné zodpovedá momentálnym preukázaným príjmovým pomerom otca maloletých, pričom iné príjmy preukázané neboli.

Tvrdenia navrhovateľky uvedené v odôvodnení jej odvolania o tom, že odporca v skutočnosti dosahuje alebo môže dosahovať vyššie príjmy, sú skutočne v rovine hypotetickej a neboli preukázané. Samotný vznik živnostenského oprávnenia, o ktorom navrhovateľka hovorí vo svojom odvolaní, zatiaľ preukázaný nebol a pokiaľ by tomu tak aj bolo, neznamená to automaticky nárast príjmov v rovine preukázaných faktov alebo aspoň preukázanej možnosti.

Preto je možné ustáliť, že pokiaľ súd prvého stupňa vychádzal zo sumy 1.000 Eur mesačne, ktorú odporca dosahuje v rámci práce v zahraničí, ide o príjem, ktorý v súčasnosti (až do preukázania iných faktov hodnoverným spôsobom) je východiskovým príjmom pre určenie výživného pre maloleté deti L..

Správne preto postupoval súd prvého stupňa pokiaľ určil výživné v uvedenej sume spolu vo výške 270 Eur mesačne na čas po rozvode s diferenciáciou, tak ako je to uvedené vo vzťahu k jednotlivým maloletým deťom vo výroku napadnutého rozsudku.

So zreteľom na to, že správny je výrok napadnutého rozsudku aj o trovách konania vo vzťahu medzi účastníkmi a o trovách konania štátu, odvolací súd postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok v tejto časti ako vecne správny potvrdil, pričom v podrobnostiach poukazuje v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. na správne a presvedčivé dôvody nachádzajúce sa v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Pochybil súd prvého stupňa z hľadiska procesného, pokiaľ zamietal predmetný návrh navrhovateľky na určenie výživného v prevyšujúcej časti, nakoľko pokiaľ sa nestotožnil s výškou výživného, nebolo potrebné tento návrh zamietat', nakoľko výška výživného je daná úvahou súdu a v tejto časti ide o konanie, ktoré bolo možné začať aj bez návrhu, súd tu nie je návrhom účastníka viazaný a táto situácia má za následok, že rozhodnutie o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti, teda vo vzťahu k vyššiemu výživnému, ako to požadovala navrhovateľka, je nadbytočné.

Preto postupom podľa § 221 ods. 1 O.s.p. odvolací súd tento výrok rozsudku ako nadbytočný zrušil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak ide o konanie, ktoré bolo možné začať aj bez návrhu. Konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých, ktoré v súčasnosti zostalo predmetom odvolacieho konania, má takýto charakter, a preto odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal žiadnemu z účastníkov.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolanie nie je prípustné.